

ABONAMENTUL :

Pe un an 70 Lei = 140 Cor.
 Pe un an 36 Lei = 72 Cor.
 Pe un an 18 Lei = 36 Cor.
 Prețul unui număr e de
 25 bani sau 50 fil.
 Telefon p. oraș și in-
 terurban Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACȚIA
 ȘI ADMINISTRAȚIA
 Strada Zrinyi numărul 1 a.
 INSERTIUNILE
 se primesc la administrație
 și se taxează după tarif.
 MANUSCRIPTELE NU SE
 ÎNAPOIAZĂ.

O constatare.

Momentul atâta de mult așteptat de întreaga suflare românească din Arad a sosit.

În mijlocul acelei atmosfere speciale a zilelor de sărbătoare ce contează în viața unui oraș ca și în aceea a unui popor, autoritățile românești s'au instalat la toate instituțiile, în locul autorităților maghiare.

Pe toate edificiile, au fost arborate drapelurile naționale, ca un semn că visul urit ce dura de-atâta vreme ajunsese la sfârșit.

Totuși în modul cum a decurs ceremonia instalării autorităților românești, nu a fost nimic ostentativ la adresa populației maghiare. Drepturile noastre erau atât de mari și atâta de conforme cu spiritul de logică și de dreptate, încât actul de luare oficială în posesie, apărarea ca o consfințire a unei stări de lucruri a căreia realizare nu mai putea fi amânată, fără a nu cauza grave neajunsuri intereselor obștești.

Lucrul acesta se pare însă că nu a fost înțeles așa după cum s'ar fi convenit de populația ungurească.

E lesne de priceput că această populație, obișnuită cu formele rigide ale regimului maghiar, nu va putea să prindă din primul moment foloasele ce vor decurge pe cale naturală pe urmele administrației românești.

Pentru a ajunge la asemenea constatări, ce sunt dealminterea inevitabile, este nevoie de bunăvoință și de dreaptă judecată, sau în orice caz de timp, care își ia totdeauna sarcina să înfăptuiască prin el însuși, aceea ce poate să refuze bunăvoința și judecata de care am vorbit mai sus.

Aceea ce ne-a mirat însă foarte mult a fost faptul că s'au găsit unii funcționari unguri, cari au refuzat să depună jurământul, arătând prin aceasta sentimentele dușmănoase de care sunt însușite față de poporul românesc. Prin spiritul de disciplină ce caracterizează întreaga lor activitate de slujbași ai statului, funcționarii ar fi trebuit să înțeleagă cei dintâi, că aceea ce s'a întâmplat trebuia să se întâmple și că nimica nu va mai putea fi schimbat de aicea înainte.

Cazurile acestea de protestare sau revoltă, ori cât de isolate ar fi ele, probează că în rândurile funcționarilor maghiari, există elemente cari nu cer altceva decât să creeze o notă discordantă în armonia deplină pe care vor s'o întronizeze autoritățile românești.

Cum însă o bună administrație are nevoie în primul rând de siguranță și de liniște, e foarte ușor de înțeles că măsurile cerute de împrejurări, vor fi luate cu toată energia necesară, pentru asigurarea acestor două elemente absolut indispensabile.

Nu dăm nici sfaturi și nici nu formulăm amenințări.

Credem însă că ar fi de datoria tuturor acelora cari au influență în rândurile populației ungare, să arate acesteia din urmă toate foloasele ce ar putea să rezulte pentru dânsa, din limpedea înțelegere a realității.

Dela atitudinea ce va ști ca să păstreze, va depinde și fericirea ei în viitor.

Nici odată populația maghiară nu a avut nevoie de mai mult tact și de o mai dreaptă înțelegere a lucrurilor, ca în momentul de față.

Ne place deci să credem că ea va ști să rămână la înălțimea împrejurărilor.

Instalarea autorităților românești în Arad.

Ședința dela Tribunal. Funcționarii care refuză să depună jurământul.

Dupăcum am anunțat în numărul nostru de ieri, instalarea autorităților românești în Arad continuă.

În sala de ședințe a tribunalului local d. dr. Vasile Avramescu, președintele tribunalului, a convocat pe toți judecătorii, notarii și funcționarii tribunalului, judecătorii de ocol și membrii parchetului (procuratura).

Domnia a ținut o cuvântare în care a adus la cunoștința celor prezenți deciziile Consiliului Dirigent și normele ce trebuiesc de urmat cu privire la funcționarii care vor să depună jurământul.

După ce președintele d. dr. V. Avramescu le-a lămurit modul în care va funcționa pe viitor magistratura a procedat la luarea jurământului.

* * *

Înainte de a se procede la luarea jurământului, sau angajamentului de credință, juzii și ceilalți funcționari au avut o consfătuire secretă care a durat mai bine de patru ore.

*

În urma acestei consfătuiri au depus jurământul următorii *magistrați și funcționari dela Tribunal*: Ioan Köller jude de tablă (la curtea de Apel) a depus jurământul în limba română, dr. Sever Barbura (judecător la tribunal), Augustin Ghița notat (grefier), Lazăr Andrea și C. Brădean funcționari.

Au refuzat și jurământul și angajamentul dr. Bela Szalay, Iosif Nagy, dr. Desideriu Ottrubay și Adolf Hatty judecători la tribunal; Géza Molnár, dr. Ladislau Hunvady, dr. Bodog Bauer, dr. Iuliu Petz și Zsolt Versányi notari la tribunal, cum și un număr de 22 de funcționari.

*

La judecătoria de ocol toți judecătorii au refuzat să depună jurământ, semnând în schimb toți angajamentul de credință afară de dnii Iosif Uray, care fiind bolnav și-a motivat astfel absența dsale și Desideriu Gallay care fiind absent la prima ședință, s'a prezentat ieri președintelui tribunalului cerând a fi admis pentru depunerea angajamentului. Cererea domniei sale va fi supusă spre aprobare Consiliului dirigent.

Dnii dr. I. Werner, notar și O. Grünwald, practicant, precum și un număr de 21 funcționari au refuzat și jurământul și angajamentul.

Toți notarii au semnat deasemeni angajamentul de credință.

Dnii G. Martin și St. Pap conducători de carte funduară, Bela Kapitan și Gh. Borlodan funcționari au depus jurământul, iar funcționarul Gh. Panian a semnat angajamentul.

*

La Parchet (procuratura). Toți procurorii și anume: dnii Dionisie Morocza, Iuliu Tompa, dr. Stefan Georgevics și Geza Imre, cum și notarii și toți funcționarii au refuzat și jurământul și angajamentul. Au refuzat de asemenea jurământul și angajamentul și toți gardienii de penitenciar (păzitorii de pușcărie) afară de dnii Sava Otlăcan, Gh. Bot și Alex. Sütő, care au depus jurământul.

Faptul că s'au găsit aproape toți funcționarii judicari, care să refuze jurământul, *dovedește o concepție cu totul eronată și un spirit de sovînism, care abia acum, ne face pe noi români să vedem cât de puțin obiectivă a fost distribuirea dreptății pe timpul justiției maghiare.*

Rep.

Cum suntem furati.

Suferințele fraților Bănățeni nu se mai sfârșesc. Zilnic ne întâmpină oameni, veniți din Bănat, de groaza sârbilor, ne cer ajutorul și blastămă că s'au născut în Bănat. Eri ne-a vizitat un învățator, al cărui nume, din motive ușor de înțeles îl trecem sub tăcere, care ne-a spus, că a fost silit să-și ia lumea în cap, cu toate că satul său se află la zece km. de Timișoara. Sârbii i-au cărat toată averea, tot mobilierul, lăsându-i nevasta și copilașii între cei patru pereți goi ai casei. Spuneau sârbii, în lipsa lui, că învățatorul nu se mai întoarce acasă din „România Mare“, unde acum a ajuns de sigur mare domn.

Ne-a mai spus cu amărăciune învățatorul, că sârbii au oprit treieratul orzului, ovășului și tot așa vor face și cu grâul. Populațiunea spoliată de avutul său, va rămâne pieritoare de foame dacă nu va fi nimeni care să se îngrijească de ea. Oamenii bănuiesc, că intenția sârbilor este, să care totul din ținuturile ce vor aparține României Mari.

Nu ne vine a crede însă că lucrurile să meargă atât de departe și nădăjduim că în cele din urmă sârbii, care sunt aliații noștri, își vor da seama că față de un aliat se procedează cu totul altfel decât față de un adversar și nici pe adversar chiar n'ai dreptul să-l lași muritor de foame.

Sisteme învechite.

În trecut munca noastră a preoților era plătită și mai rău și cu întârzieri. Parcă se lucra anume încontra noastră prin sistemul uricios cu congrua, care o primeam tot cu întârzieri, pe când ceilalți slujbași își primeau leafa lunar și cu anticipație. Un sistem de șicanare și umilire era acesta pentru noi.

Factorii dela rezortul cultelor de azi trebuiesc să schimbe acest sistem care nu-și mai are rostul de-a plăti și azi cu întârzieri congrua și competențele și așa puțin ale preoților. Pentru ce numai preotul să-și primească leafa ulterior și cu atâtea formalități de întârziere? Să se schimbe acest sistem care numai spre binele preoției dela sate nu poate fi.

România Mare are și va avea lipsă de o preoție bine organizată, care să poată sta la nivelul chemării sale.

Un cler cult și conștient de menirea lui, trebuie să fie pus la adăpostul grijei de ziua de mâine și trebuie să i-se dea atenția care o merită.

— Socot dar că e în interesul statului și a societății să aibă o instituțiune preotească cultă și eliberată odată de greutățile zilei, ce o apasă veșnic, ca astfel să-și poată împlini înalta menire dumnezească de a lucra deapărarea spre mărirea Bisericii și spre înflorirea României Mari.

Preot Ioan Turdeanu, din Șimand.

Dela universitatea din Cluj.

— Conferințe publice. —

Direcțiunea cursurilor pregătitoare de profesori a îmbrățișat și înfăptuit ideea de-a ține și pentru public o serie de conferințe. Astfel universitatea din Cluj dă prilej nu numai sutelor de candidați de profesori, ci și publicului din acest oraș, atât de dornic de cultură românească, să participe la cursurile celor mai de seamă capacități intelectuale și științifice din întreg regatul românesc. Seria conferințelor a fost deschisă de către d. profesor Ion Paul la 22 Iunie. Dsa a vorbit despre frământările politice dintre cele două partide din vechiul regat cari au premers intrării în război, reliefaând contribuția Ardealului de-a înfrânge principiul de neutralitate.

A doua conferință a ținut-o la 29 Iunie d. profesor V. Bogrea dela universitatea din Iași vorbind despre originea și frumsețile poeziei noastre populare.

Sala mare a universității se dovedește prea mică pentru publicul ales, care grăbește să prindă tot ce-i cuvânt în cultura noastră națională.

Militari, civili nu lipsesc dela aceste prelegeri atât de frumoase, înălțătoare și bogate în răspândirea culturii românești. Dacă anii din urmă n'am avut fericirea să putem asculta graiul românesc ca focar de lumină, astăzi într'o țară liberă, în acest oraș cu tradiții s'a adunat mănunchiul bărbaților cari își înțeleg rostul de conducători și îndrumători.

Conferințele se țin în folosul Crucii roșii din Cluj.

T. B.

Școala surorilor de ocrotire.

În ziarele dela noi s'a anunțat că la 1 Sept. c. se va deschide un curs pentru surorile de ocrotire, la Cluj. S'a stăruit însă prea puțin asupra rostului acestor surori de ocrotire, ceea ce se cerea dela început să fie făcut. Surori de ocrotire este un titlu nou la noi, primit cu oarecare nedumerire în ce privește rostul lor. În străinătate aceste școli funcționează și desvoltă o activitate rodnică și binefăcătoare.

În cursul de un an, femeile cari se devotază acestei cariere, au să-și însușească cunoștinți despre îngrijirea copiilor mici din clipa în care s'au născut, măsurile igienice ce trebuie să aibă în vedere mamele, atât înainte cât și după naștere. Noțiuni generale de igienă, cunoștinți despre boalele epidemice stăruindu-se îndeosebi despre boalele de sânge, tuberculosă, ș. a. Educație morală, noțiuni despre educația casnică, iată în linii generale programul de învățământ care se va preda surorilor de ocrotire. La aceste cursuri se admit femei și fete cu oarecare pregătiri și cunoștințe de carte.

După absolvirea cursului de un an, cu diploma obținută în școala din Cluj, surorile de ocrotire devin funcționare de stat. Cu instrucția lor sunt însărcinați profesori și medici dela universitatea și clinica din Cluj.

După cum se vede aceste școli pentru surorile de ocrotire, au de scop a forma femei care să capete toate cunoștințele necesare pentru a putea da toate îngrijirile bolnavilor și a lua cele dintrăi măsuri la un bolnav înainte de sosirea medicului. Ele vor mai învăța, în special, cunoștințele ce trebuie să aibă ca să aziste cu succes femeile la naștere.

Școli de acestea funcționează de mult și sunt bine organizate în vechiul regat sub denumirea de școala de moașe. Nu există comună în vechiul regat care să nu aibă două trei moașe cu diplomă și care să nu trimită la aceste școli două-trei femei sau fete. Exemplul acesta e bine să fie urmat și peste Carpați și din fiecare comună să se găsească două-trei femei care să urmeze cursurile dela Cluj. Pe lângă că vor putea fi numite în funcțiuni după absolvirea cursurilor, dar acele care nu vor voi să fie funcționare, vor putea să exercite pe seama lor meseria de moașe, o meserie foarte bănoasă și respectată de toți.

INFORMAȚII.

— *Rugăm pe toți corespondenții noștri ca și pe toți acei care poartă interes ziarului nostru, să ne trimită știrile prin telegraf, pe speșele noastre. Corespondențele care conțin fapte petrecute cu o lună în urmă nu publicăm. Manuscrisele ce ni se trimit spre publicare să fie scrise pe o pagină și cât se poate de concise. Lipsa de hârtie ne face să nu putem publica articole lungi.*

— Cetim în ziarele din Capitală:
Duminecă s'a deschis la București în localul școlii primare din str. Clemenței expozițiunea militară a războiului din 1916—1919. Au luat parte Suveranii însoțiți de dnii miniștri Ferechide și general Văitoianu, generalul Graciani comandantul armatei aliate la Dunăre. Suveranii au vizitat secția unde sunt depuse tunurile și trofeele capturate dela inamic, planurile de luptă unde s'au dat principalele bătălii, materialul sanitar etc.

— D. Brătianu după ce a avut o întrevedere cu colegii săi din guvern, a fost primit în audiență de Rege.

— Intre Milan și Berlin s'a stabilit un serviciu telegrafic direct.

— *Cu ocazia semnării păcii, Regele George al Angliei a adresat următoarea telegramă Regelui nostru:*

În această zi de triumf, când inamicul a recunoscut în fine înfrângerea, rog pe Majestatea Voastră să primească cele mai vii felicitări ale mele.

România a suferit crud pe urmele războiului, dar sunt sigur că rezultatul magnific al eforturilor noastre comune va cicatriza repede rănilor ei și văd în pacea care a fost atât de fericit inaugurată astăzi o cheazăsigur a unei ere de prosperitate pentru viteazul vostru popor.

— Suveranii urmând să viziteze în curând Bucovina se fac mari pregătiri pentru primirea lor.

La Suceava, la cetatea lui Ștefan cel mare artiștii Teatrului Național din Iași vor juca „Cetatea Neamțului”. La Putna la mormântul marelui voevod, se va oficia un Te-Deum în prezența suveranilor.

Biroul de presă al ministerului maghiar din Seghedin anunță, că în sedința sa ultimă a luat hotărârea să introducă în „guvern” bărbați simpatici antantei. Aceștia ar fi dnii Desideriu P. Abrahám, Aladár Balla, Ion Barthos, contele A. Zichi, I. Muzsa, contele L. Wenckheim, Sigismund Farkasházy și S. Koszó. Guvernul maghiar din Seghedin, deși nerecunoscut de puterile antantei, spune biroul lui de presă, nici nu se gândește să renunțe la titlurile ce și-a acordat. Totuși d. Hortly, fostul amiral al flotei austro-ungare, ministru de război în „guvernul” din Seghedin, a demisionat.

— Ziarele franceze se ocupă pe larg de plecarea dlui I. Brătianu din Paris. Ele spun că în urma plecării sale chestiunile teritoriale care ne interesează au fost lăsate de-ocamdată în suspensie.

— Guvernul maghiar din Seghedin, a început tipărirea a 250 milioane coroane, pentru a-și plăti salariile sale și a-și organiza armata visată. Ca acoperire a acestui prim sfert de miliard a declarat angajată toată averea statului precum și *tesaurul de care dispune(?)*

— Președintele republicii polone a adresat o telegramă președintelui republicii franceze felicitându-l pentru încheierea păcii cu Germania.

— Șeful postului din Berzava, sergentul Sergie Ursu, a refuzat 300 cor. ce i s'a oferit de o doamnă ca recompensă; caporalul de jandarmi Ion Savu a refuzat 1000 coroane ce i s'au oferit de către un hoț prins asupra faptului iar jandarmii Todea și Ciprian au refuzat 400 coroane cu care încerca să-i miltiască niște contrabandiști de tutun.

— Din Seghedin vine știrea, că muncitorii și funcționarii dela căile ferate din Ardeal, în adunarea generală dela 4 Iulie, au luat hotărârea să părăsească partidul socialist constituindu-se într'un partid cu principii pur naționaliste.

— Amiralitatea britanică a alcătuit o listă de 70 ofițeri din marina germană, printre care și amirul von Tirpitz, acuzați de violarea legilor și uzurparea de război. Aceștia vor urma să fie trași înaintea unui tribunal.

— Cine știe ceva despre Iulius Dobreni și nevasta lui Livia din Lugoj — despre care se știe, că au fost duși ca ostatici — sunt rugați să scrie pe adresa: Constantin Dobreni, Caracal. No Do 178—

Salariile preoților din Ardeal.

Rezortul cultelor și instrucțiunii publice a luat următoarele măsuri privitor la salariile preoților din Ardeal, Bănat și teritoriile unguerene locuite de români:

Congrua și cvincvenalele rămân deocamdată ca și în trecut. Cu începere dela 1 Noembrie 1918 până la 1 Iulie 1919, toți preoții vor primi un spor de scumpete, de 300 cor. pe lună.

Preoții căsătoriți mai primesc un spor de familie pe anul 1918 de 400 coroane pentru soție și fiecare copil, iar pe 1919 de 800 coroane. Se mai acordă fiecărui preot pe anul 1918 și 1919 un spor de îmbrăcăminte de 1000 cor., iar pentru soție și fiecare copil un spor de 400 cor.

Duminecă 6 c. a avut loc la Sebesul Săsesc sărbătorirea a două mii de voluntari din regimentele Alba-Iulia și Avram Iancu cari au fost demobilizați.

Au azistat la serbare dnii I. Maniu, Branice, Vlad, Goga, Bontescu, generalii Cristescu și Petala, Comșa etc.

În piața cea mare au vorbit soldații demobilizați, dnii Goga, Vlad și Petala.

În timpul mesei ce s'a servit cu acest prilej d. I. Maniu, a toastat pentru M. S. Regele.

x Salon românesc de tuns, ras și irizat strada Deák-Ferenc nr. 2. Radu Ursu. U 117—10

x Cornel Neagu primpretor în Vașcău și Angheluta Fofiu din Cherechii logodiți. Fo 171

S'a hotărât că pe viitor liceele să poarte următoarele denumiri:

Liceul din Alba-Iulia se numește *Mihail Viteazu*, din Turda *Regele Ferdinand*, Făgăraș *Radu Negru*, Sighet *Dragos*, Baia Mare *Gh. Șincai*, Sibiu *Gh. Lazăr*, Șimleu *Simeon Bărnuț*, Târgu-Mureșului *Alex. Papiu Ilarian*, Ibașfalău *Timotei Cipariu*, Cluj *Gh. Bariț*, Sătmar *M. Eminescu*, Dej *Andrei Mureșanu*, Arad *Moisă Nicoară*, Oradea-mare *Emanuil Gojdu*, Caransebeș *Traian Doda*, Orăștie *Aurel Vlaicu*, Lugoj *Coriolan Brediceanu*.

CONVORBIRI LITERARE. An. LI. Nr. 6 cuprinde: M. Eminescu: două scrisori; Iacob Negruzzi: Amintiri dela Junimea; Nadja Brateș: Zări senine (poezie); Gral Hârjeu: Problema învățământului fizic; Scarlat Lahovary: Autoportretul lui V. Alexandri; Eug. Ciuchii: Din război (versuri); D. Ioanițescu; W. James; Cronică literară și științifică, școlară, dramatică.

Marea adunare de Duminică.

Duminică, 13 Iulie se va ține o mare adunare națională de protestare împotriva stăruirii Bănățului la Tg.-Jiu.

Liga hănățeană și Frăția de cruce din Cluj au fost invitate să ia parte.

D. dr. Liviu Ghilezan, procuror general și substituit de președinte în Cluj rogă pe intelectuali și țărani să ia parte în număr cât mai mare la întrunire. Un tren special va pleca Sâmbătă dimineață din Cluj având legătură cu Cucerdea Teiuș, Simeria.

Cei care vor să ia parte la această adunare să se anunțe telegrafic dlui dr. L. Ghilezan.

Adunarea naționalistă din Beiuș.

În ziua de 22 Iunie c. a avut loc la Beiuș, o impozantă adunare naționalistă, la care au participat peste 17 mii de oameni, veniți din plășile Beiuș, Ceica și Vașcău.

Consiliul Dirigent a fost reprezentat prin d. Ciorogar, Lascu, A. Mager și dr. Comșa din Ceica.

Au vorbit d. Clavici, părintele Ciorogar, d. Pavel, profesor la liceul din Beiuș, protopopul P. G. Papp, Comșa, Comanicu inspector silvic, Lascu etc.

Oratorii au arătat cu argumente temeinice drepturile imprescriptibile ce România are asupra Bănățului, cum și imensele sacrificii făcute de români în timpul războiului.

După aceea d. Mager, secretarul consistoriului din Oradea-Mare, a citit o moțiune în sensul celor arătate de oratori. Moțiunea a fost acoperită cu furtunoase urale de multime. După terminarea adunării s'au depus cununile mormintelor neuitaților patrioți Ciordas și Bolcas, căzuți după cum se știe, în împrejurări, particular de tragice, victime ale furiei dușmanului.

Seara a avut loc un concert, organizat de soc. muzicală „Lyra” și la care au dat prețiosii lor concurs d. Mărioara Cosma, d. Lucretia Păscuțiu, și d. Buzita, Radovan, loc. Sprânceană etc.

Conferința școlară din Bătania.

Învățătorii cercului Arad s'au întrunit în conferință în comuna Bătania.

În timpul conferinței, lipsită pentru prima oară de prezența inspectorilor maghiari, s'au discutat nu numai chestii de ordin pedagogic, ci și diferite alte chestii de interes general.

D. D. Popovici învățător în Arad, a arătat activitatea pe care trebuie s'o desvolte membrii corpului didactic, pentru a contribui la ridicarea nivelului cultural al poporului.

D. N. Cristea din Mândruloc a spus că numai prin conferințe și întruniri cu caracter cultural se poate întări sentimentul național, a cărui valoare morală se înfățișează astăzi mai limpede ca ori și când.

O altă chestiune importantă ce s'a discutat în cursul conferinței, a fost aceea a staționării școalelor, adică a trecerii școalelor confesionale sub controlul statului.

În urmă s'a procedat la alegerea biroului pe un nou period de 3 ani. Au fost aleși președinte Dimitrie Popovici, secretar: Petru Lupas, cassier: Petru Russu, controlor: Efreim Hedeșan, bibliotecar Maria Precu. În comisia literară au fost aleși: Nicolae Cristea, Georgiu Popovici, Dimitrie Micu, Sidonia Tăucean și Ioan Cădar.

— Abonații cari își schimbă domiciliul sunt rugați, ca deodată cu noua adresă să ni-o comunice și pe cea veche, căci în caz contrar expedierea suferă întârziere.

TELEGRAME.

Ce se petrece în Germania.

Paris, 8. — Din Hamburg se anunță, că acolo, în Frankfurt am Main, Stettin, Dresda, Lipsca și Danzig s'a restabilit ordinea, în timp ce la Berlin luptele de stradă continuă, fiind însoțite pretutindenea de tulburări și ja-furi. Luptele se dau pe străzile și piețele orașului. Sfârșitul nu se poate prevedea. Oșierii și suboșierii s'au declarat credincioși guvernului și luptă pentru el.

Din Berlin se anunță, că greva dela căile ferate germane a izbucnit din nou. În întreaga Germanie a încetat circulațiunea pe C. F. La greva muncitorilor s'au atașat și funcționarii dela direcțiunile căilor ferate din Berlin, Hamburg, Breslau, Marburg, München, Köln, Dresda, Karlsruhe și Frankfurt am Main. Delegațiunea de funcționari a sosit la Berlin, pentru a intra în tratative cu ministrul lucrărilor publice. Lucrătorii dela C. F. pretind o urcare a salariului de 570.0, ceea ce ar însemna o încărcare a bugetului anual cu încă 600 milioane franci.

Hindenburg își ia răspunderea.

Berlin 9. Cu prilejul retragerii sale, generalul Hindenburg a trimis o telegramă președintelui republicii germane, dr. Ebert, prin care declară că-și ia răspunderea tuturor ordinilor date dela 1916, 27 August.

Hindenburg spune că toate ordinele date au fost concepute de el și cere ca aceasta să fie adus la cunoștința puterilor aliate.

Ce face Scheidemann.

Paris, 9. — Ambasada germană din Berna desminte știrea lansată, că Scheidemann s'ar afla la Berlin, și ar lua parte la mișcarea politică. (Ag. Dacia.)

O scrisoare a președintelui Bauer.

Paris 9. În ședința consiliului de patru, Clemenceau, a citit scrisoarea ministrului președinte al republicii germane Bauer, în care anunță conferinței de pace, că constituanta germană dela Weimar, va accepta condițiunile păcii subscrise la Paris. (Ag. Dacia.)

Unde e fostul Kronprinz.

Zürich 9. Fostul Kronprinz al Germaniei a părăsit localitatea Viringen din Olanda, refugiindu-se în Germania unde stă ascuns.

Arestare de spioni germani.

Varșovia, 9. — Din Cracovia se anunță, că autoritățile militare de acolo au arestat mai mulți spioni germani, între cari și pe colonelul Müller, fost oșier în statul major al lui Hindenburg. Toți au fost expediați spre Varșovia, unde vor fi înaintați curții marțiale. (Ag. Dacia.)

Polonii cer să lupte contra Germaniei

Varșovia 9. Comandantul suprem al armatelor poloneze, generalul Heller, a adus telegrafic la cunoștința generalului Foch atrocitățile ce le comit germanii față de populațiunea neapărată și-l roagă, să permită polonilor o acțiune liberă contra Germaniei. (Ag. Dacia.)

Ungurii și-au retras trupele din Slovacia.

Praga 8. — Trupele maghiare s'au retras de pe întreg teritoriul Slovaciei.

Scotus Viator cunoscutul ziarist englez înainte de a pleca spre Paris a declarat că pacea nu se va restabili în Europa atâta vreme cât Bela Kun va fi în fruntea guvernului și Ungaria nu va fi dezarmată.

Blocul — spune Scotus Viator — cehilor, polonilor, iugoslavilor, grecilor și românilor este cel dintâi pas pentru alianța popoarelor.

Aliații nu stau de vorbă cu Ungaria.

Paris 9. »Le Temps« anunță, că aliații nici nu vor să stea de vorbă cu Ungaria, nu o vor invita la conferința de pace. Condițiunile ce privesc Ungaria se cuprind în contractul de pace ce se va subscrie și ratifica de Austria. Cu Ungaria nu vor sta

de vorbă separat, de oarece Ungaria e considerată ca un ținut al fostei Austrii, așa cum s'a manifestat până la 1914. (Ag. Dacia.)

Teroarea din Ungaria.

Viena 8. În urma întreruperii comunicației telegrafice din Budapesta, nu se pot avea știri despre cele ce se petrec în Ungaria de cât pe cale particulară.

Contra revoluția continuă. Un detașament al găzii roșii a încunjurat 3000 lucrători care purtau drapelul național maghiar. Din ordinul lui Samuelli, dictatorul, garda roșie o tras salve în lucrători. Au căzut câteva sute de morți și răniți. Executările de oameni care au loc în fața parlamentului au luat proporții îngrozitoare de mari.

Semnarea tratatului cu Austria.

Paris 9. — »Echo de Paris« scrie că delegații pentru conferința de pace vor fi invitați la Paris în cursul săptămânei viitoare, pentru semnarea tratatului de pace, care este deja terminat, și care, contra tuturor protestelor venite din Viena nu va fi modificat. (Ag. Dacia.)

Antanta nu stă de vorbă cu Bulgaria.

Paris 9. Ministrul de externe Pichon a invitat la Paris pe delegații de pace ai Bulgariei. Antanta nu va începe cu Bulgaria nici un fel de tratative, ci o va constrânge să semneze tratatul de pace fără nici o modificare. Ministrul de externe Pichon a declarat, că nu vrea să-și piardă cu Bulgarii nici un ceas. (Ag. Dacia.)

Un memoriu în chestia Fiumei.

Fiume, 9. — O delegațiune a italienilor fiumani a sosit la Roma și a prezentat regelui Victor Emanuil un memorand cu zeci de mii de iscălituri, în care declară, că nu recunosc altă dominațiune decât cea italiană. Regele a promis, că acest memorand îl va înainta conferinței de pace. (Ag. Dacia.)

Delegație rusă la Paris.

Paris, 9. — O delegațiune rusească a sosit la Paris în frunte cu generalul Dragomirov. Ministrul președinte al Franței, d. Clemenceau, a primit delegațiunea în audiență. Generalul Dragomirov a raportat despre situațiunea militară din Rusia și despre rezultatele strălucite obținute de amiralul Colceag. (Ag. Dacia.)

Infrângerea bolșevicilor.

Viena 9. Din Helsingsfors se anunță, că armatele de sub comanda generalului Denikin, au cucerit Iekaterinoslav și Charkow. Bolșevicii se retrag în totală disordine, având pierderi uriașe, încă nenumărate. (Ag. Dacia.)

Președintele Franței va vizita Belgia.

Paris 9. D. Poincaré președintele republicii franceze va vizita în curând pe regele Belgiei. Vizita aceasta are de scop să cimenteze legăturile de prietenie dintre Belgia și Franța.

Aliații aprovizionează trupele lui Colceag.

Paris 9. Din Londra se anunță că ofensiva amiralului Colceag continuă; guvernele puterilor aliate au trimis amiralului imense cantități de munițiuni, și mai cu seamă multă artilerie și mașini de sburat. (Ag. Dacia.)

Muncitorii englezi și Rusia.

Paris 9. — Congresul muncitorilor din Southampton a hotărât ținerea unui mare meeting de protestare contra amestecului puterilor antantei în afacerile interne ale Rusiei.

Meetingul se va ține în zilele de 20 și 21 Iulie. (Ag. Dacia.)

Repatrierea prizonierilor germani.

— Guvernul francez a adus la cunoștința guvernului german, că repatrierea prizonierilor de războiu, cari se află în Franța, va începe după ratificarea tratatului de pace.

Senatul școlar gr.-cat. de Sinteia.

Nr. 24—1919

Se 175-3

Provocare.

Senatul școlar gr.-cat. din Sinteia provoacă pe învățătorul Ioan Costan ca până în 30 Iulie 1919 să își ocupe postul de cantor-învățător, căci din contră postul se va declara vacant, iar la salariul cantoral-învățătoresc nu poate conta.

Dat din ședința sen. școlar la 29 Iunie 1919.
Mihaiu Ciul, prez. Nicolae Fălcușian, notar.

Mulțămită publică.

Tuturor celor ce cu ocaziunea repăsării iubitei mele soții mi-au împărțășit în scrisori, prin vorbe cuvintele lor de mângâiere și condolențe, pe aceasta cale îi rog să primească sincerile mele mulțumiri.

Du șești, la 5 Iulie st. n. 1919.

Joantie Popovici
învățător.

Nr. 475—1919 adm.

Publicațiune de licitație.

Ospătăria mare a comunei Făget, cu toate edificiile laterale, se dă în arândă pe 3 ani.

Ofertele sunt a se înainta în scris la antistia comunală până în 15 Iulie 1919 la 10 ore a. m., când după desfacerea ofertelor scripsale imediat se va ținea continuative licitație verbală. Condițiile de licitație se pot privi la antistia comunală.

Făget, la 21 Iunie 1919.

A 179

Antistia comunală.

Somațiune.

Voi să preiau prăvălia lui Robert Halmann din str. Kazinczy nr. 1. Provoacă pe creditorii eventuali, ca în restimp de 5 zile să-și însinue pretențiunile la avocatul Dr. Carol Messer (Szabadság-tér 17.). După termenul prescris anunțările creditorilor nu le primesc.

Co 173

Ioan Cosma.

NOUȚĂȚI LITERARE

de vânzare la

„LIBRĂRIA CONCORDIA”
ARAD, strada Francisc Deák nrul 39.

Tablouri cu Regele și Regina.

Ce sînt și ce vor sașii din Ardeal. Expunere din Izvor competent. Cu o prefață de N. Iorga. Cor. 5— și 7—

N. G. Samarineanu. Șoapta clipelor trăite 7 cor.

Căntece naționale pentru 1) cor mixt, 2) cor bărbătesc publicate de Resortul de organizare al C. D. R. sub îngrijirea lui Timotei Popovici, prof. de muzică la seminarul Andreian.

Lucian Blaga. Poemele luminii 7.—

Lucian Blaga. Pietre pentru templul meu 6.—

Ion Clopoșel. Frământările unui an. 1918.

Ion Clopoșel. Antologia scriitorilor români (Bibl. Semănătorul). Partea I. 1-20, partea II. 1-20, partea III. 3-20, partea IV. 3-20

V. Alexandri. Poezii (Bibl. Semănătorul). Partea I. 4—, partea II. 3—.

LA COMERȘANTUL
GHEORGHE ȘTEFU, Arad
(STRADA FRANCISC DEÁK NRUL 30).

SE AFLĂ DE VÂNZARE „SODĂ VERITABILĂ”
PENTRU FERBEREA SĂPUŢULUI. Nr 146-5

Cremă de ghețe, măfuri și perii

se vînd en gros la:

Fleiszig și Hirschfeld

negustori de Norin-
berg și de băcănii

Arad, p ața Boreș Béni nr. 1 a. : Telefon 1004.

Tot aci se capătă totfelul de articlii din
bransa aceasta pe lângă serviciu prompt.
Fe 161 - 6

AVIZ. Aduc la cunoștința on. public, că în Arad, în colțul pieței Tököly și strada Zrinyi în fosta prăvălie Schilling am deschis

o prăvălie mare de băcănie, de confecte și de coloniale

unde se capătă totfelul de articli din orice cantitate. — Ne rugăm de binevoitorul sprijin:

MARTON ȘI KOHN

Telefon: 10 - 63.

Ma 162-3

Negustorie nouă de piele.

Recomandăm atenției industriașilor, pantofari și cizmari din loc și din proviță

negustoria noastră de piele

din strada Hunyadi nrul 1, unde pe lângă serviciu prompt se află totfelul de piei și articlii din bransa aceasta.

Asortiment mare de piei colorate și de lacuri.

Rugăm binevoitorul sprijin:

VILÁG ÁRMIN & COMP

TELEFON: 972.

Vi 163-2

Cea mai bună calitate de perii și pămătuțe, în sortiment bogat, se pot cumpăra cu prețuri avantajoase, în prăvălia fabricii lui

Alexandru Maár

Revânzătorilor cu preț redus.

ARAD, Deák Ferenc utca nr. 2.

Ma 43-20

Se caută

pentru imediata angajare

2 culegători

pentru tipografia Concordia. Ofertele se vor adresa Direcției Tipografiei „Concordia” Arad, str. Zrinyi 1 a.

E-L-I-X-I-R-U-L

din fierea pământului (Centaura centauriam) este cel mai excelent medicament contra boalelor de

stomac, sgârciu, arsură, lipsă de apetit, umflătură răgăială și constipație

Se poate procura dela farmacia:

Dr. Földes și Hehs, Arad.

Fö 176

AVIZ.

Cupru sulfur, (Peatră vînată) pentru udatul vîilor de prima calitate 1 kgr. . . 14-

Sodă caustică; pentru facerea săpunului 1 kgr. 4-

Comercianților în preț mai favorabil se capătă la:

Aurel Dimitrescu, comerciant în Pâncota.

Di 177-2

„Iarăși am pus în circulație cea mai favorabilă cosmetică a damelor”

HELACITUL

„Fața unsuroasă și cu coși (mitfesser) după o mică spăltură devine minunot de frumoasă de oarec Helacitul e neius, nestricicios și îndată se observă efectul lui înfrumusețator”.

PREȚUL 5 cor.

Dr. FÖLDES și HEHS
farmaciști, ARAD.

Faceți publicațiunile DV. în cel mai răspândit ziar de dincoace de Carpați

„ROMÂNUL”

și atunci succesul este sigur!

Se pot insera cereri și oferte de serviciu, închirieri, arândări, cumpărări și vânzări de mobile și imobile, anunțuri comerciale, anunțuri de căsătorie, etc. etc.!

Taxele se plătesc după tarif.

Pantofi cu talpă de lemn

Ka 168-3

PÂNZĂ DE HÂRTIE PENTRU COM-
PACTORI ȘI TAPIȚER., OFER IN
CANTITĂȚI ORICÂT DE MARI.

Hugó H. Kálmán

ARAD, str. Veitzer-János nrul 2.

CETIȚI ȘI RĂSPÂNDIȚI ZIARUL

„ROMÂNUL”.